ČESKÁ REPUBLIKA

R O Z S U D E K
J M É N E M R E P U B L I K Y

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Petra Příhody a soudců JUDr. Miluše Doškové a JUDr. Jaroslava Vlašína v právní věci žalobce **Ing. R. G.**, proti žalované **České správě sociálního zabezpečení**, Praha 5, Křížová 25, o žalobě proti rozhodnutí ze dne 13. 6. 2001,

t a k t o :

I. Žaloba **se zamítá**.

II. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím České správy sociálního zabezpečení ze dne 13. 6. 2001, byla zamítnuta žádost žalobce o poskytnutí jednorázové peněžní částky podle zákona č. 39/2000 Sb., o poskytnutí jednorázové peněžní částky příslušníkům zahraničních armád a spojeneckých armád v letech 1939 až 1945. V odůvodnění tohoto rozhodnutí správní orgán především poukázal na to, že dle sdělení Ministerstva obrany nebyla žalobci udělena výjimka z ustanovení § 1 odst. 3 písm. a) zákona č. 255/1946 Sb. a nárok na poskytnutí jednorázové peněžní částky žalobci tudíž nevznikl.

Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce v zákonné lhůtě žalobu (původně opravný prostředek). Žalobce především poukázal na to, že proti rozhodnutí o tom, že nesplňuje podmínky ustanovení § 1 odst. 3 písm. a) zákona 255/1946 Sb. (vzhledem ke službě ve W.) podal odvolání, ve kterém uvedl podrobně důvody, které by mohly ovlivnit změnu rozhodnutí. Přesto jeho žádosti nebylo vyhověno. Žalobce dále podrobněji popisuje okolnosti, které jsou, dle jeho názoru, pro posouzení jeho situace podstatné, zejména okolnosti nástupu do W., jeho zajetí a nástupu do polské zahraniční armády.

Žalovaný poukázal především na ustanovení § 1 odst. 1 zákona č. 39/2000 Sb. a na ustanovení § 1 odst. 1 zákona č. 255/1946 Sb. Dále uvedl, že vlastnosti osoby uvedené v § 1

odst. 1 a 2 posledně uvedeného zákona nemůže mj. nabýt ten, kdo konal službu v nepřátelské armádě, pokud, v případech zvláštního zřetele hodných, ministr obrany nepovolil výjimku z tohoto ustanovení. Tak se v daném případě nestalo. Z těchto důvodů žalovaný navrhl, aby soud napadené rozhodnutí jako věcně správné a zákonu odpovídající potvrdil.

Žalobce v replice a v dalším vyjádření především opětovně poukázal na některé skutečnosti týkající se jeho služby v armádě.

O žalobě nebylo rozhodnuto do 31. 12. 2002. Proto bylo řízení dokončeno podle ustanovení části třetí hlavy druhé dílu prvního s. ř. s. (§ 129 odst. 2), přičemž věc byla postoupena Nejvyššímu správnímu soudu (§ 132 s. ř. s.).

Jak vyplývá ze správního spisu, po podání žádosti o přiznání jednorázové peněžní částky bylo rozhodnutím ze dne 4. 7. 2000 řízení přerušeno (k předložení osvědčení o vojenské službě v zahraniční armádě dle § 8 zákona č. 255/1946 Sb.). Podáním Ministerstva obrany ze dne 19. 3. 2001, č. j. 324624/2000 byl žalobce vyrozuměn o tom, že důvod k udělení výjimky z ustanovení § 1 odst. 3 písm. a) zákona č. 255/1946 Sb. shledán nebyl. Rovněž i následujícím sdělením ze dne 7. 5. 2001, č. j. 406-01562-01-7-30, bylo žalobci sděleno, že skutečnosti, zakládající důvod pro udělení výjimky shledány nebyly.

Nejvyšší správní soud neshledal žalobu důvodnou, přičemž vycházel z následujících skutečností a úvah.

Podle ustanovení § 1 odst. 1 zákona č. 39/2000 Sb., se zákon (mimo jiné) vztahuje na občany České republiky, kteří splňují podmínky uvedené v § 1 odst. 1 bodě 1 písm. a) a b) a § 2 odst. 1 bodech 1 až 3 zákona č. 255/1946 Sb., o příslušnících československé armády v zahraničí a o některých jiných účastnících národního boje za osvobození a bylo jim o tom vydáno podle § 8 citovaného zákona osvědčení nebo mají-li doklad, který toto osvědčení nahrazuje.

Podle ustanovení § 1 odst. 1 bod 1 písm. b) zákona č. 255/1946 Sb. je účastníkem národního boje za osvobození ten, kdo v letech 1939 až 1945 konal službu ve spojenecké armádě. Podle ustanovení § 1 odst. 3 písm. a) téhož zákona však vlastnosti osob uvedených v odstavcích 1 a 2 nemůže nabýt, i když splňuje podmínky těchto odstavců ten, kdo (mimo jiné) konal službu v nepřátelské armádě; v případech zvláštního zřetele hodných může ministr národní obrany povolit výjimku z tohoto ustanovení.

Jestliže zákon (č. 39/2000 Sb.), pokud se týká podmínek pro přiznání statusu účastníka národního boje za osvobození, odkazuje na jinou právní normu (zákon č. 255/1946 Sb.), přichází v úvahu nejen užití § 1 odst. 1 a § 2 odst. 1 (pozitivní enumerace), ale i užití § 1 odst. 3 téhož zákona (negativní enumerace). Ustanovení o oprávnění ministra obrany je oprávněním výjimečným, sloužícím k odstranění nepřiměřené tvrdosti zákona. Na takovéto povolení výjimky však právní nárok není.

Jestliže tedy, za situace, že shora uvedená výjimka povolena nebyla (a je nesporné, že žalobce ve W. sloužil) a žádost byla zamítnuta, učinil tak žalovaný v souladu se zákonem.

Neúspěšný žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení, žalovanému (jak vyplývá i z obsahu spisu) nad rámec běžných výdajů žádné náklady nevznikly. Proto bylo rozhodnuto, že žalovanému se nepřiznává právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku nejsou opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 15. 10. 2003

JUDr. Petr Příhoda.
předseda senátu